

ЕКОНОМІЧНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Українська інженерно-педагогічна академія

Євроінтеграція України – це значний політичний вибір, важливий крок на шляху до економічного розвитку та модернізації. Цей процес відкриває нові можливості для вітчизняного товаровиробника, сприяє залученню іноземних інвестицій, підвищує конкурентоспроможність української економіки на світовому ринку. Однак, Україна стикається з рядом економічних викликів, які потребують аналізу та вирішення.

Вже на етапі вступу країни опиняються у доволі «м'якому» конкурентному середовищі, що вбачає елемент «підготовки і тренування», а всебічна оцінка розвиває якості комплексно. Вимоги висунуті ЄС стимулюють повноцінний розвиток економічної екосистеми, що унеможлиблює побоювання стосовно неспроможності України конкурувати на зовнішніх ринках.

Вступ у Євросоюз є унікальним викликом, через геополітичну ситуацію країни, як для України, так і для самого союзу. Військовий стан передумовлює неоднозначні рішення всередині країни-вступника і ретельний аналіз з боку Єврокомісії для об'єктивної оцінки успіхів. Початковий період вступу охарактеризований представником ЄС з питань закордонних справ і політики безпеки Ж. Боррель, як період глобальної кризи з такими основними чинниками, як «війна в Україні», «глобальна американо-китайська конкуренція», «світові продовольча та енергетична кризи» і «проблеми з безпекою в європейському сусідстві» [4].

Соціально-економічні труднощі в зоні ЄС накопичуються, що призводить до загострення існуючих та потенційних проблем. Деякі українські експерти вважають, що це може відіграти роль у формуванні спільної політики ЄС щодо України. Дійсно, ретроспективно ми спостерігаємо, що ЄС проводять дуже обережну політику відносно України [2]. Економіка країни стикається з дефіцитом робочої сили і відсутності робочих місць, а країни ЄС навпаки мають перевантажений ринок праці, що теж підриває соціальні і економічні настрої з обох боків.

Згідно зі звітами, до 2022 року Україна спостерігала стабільне зростання ВВП, що свідчить про ефективність ринкової моделі економіки та її адаптивність до змін. Проте, це зростання зіткнулося з викликами війни, яка вимагає великих витрат на інфраструктуру та безпеку країни. Не менш важливим аспектом є захист прав приватної власності та боротьба з корупцією. Впровадження системи Prozorro Продажі та створення антикорупційних органів свідчать про важливі кроки в цьому напрямку. Ще одним ключовим аспектом є реформи в державних фінансах і банківській системі. За останні роки Україна здійснила значні зміни в цих сферах, що призвело до покращення їхньої стабільності та ефективності.

Умови Євросоюзу для вступу України найбільше стосуються боротьби з корупцією. Дослідження, проведене Центром Разумкова, показало, що для 34% українців це є найважливішою перевагою членства в ЄС. Ряд реформ, введених раніше, сприяли кандидатурі України, але для вступу потрібні глибші політичні та економічні зміни [4]. Експерти також вважають важливим зменшення державного втручання в економіку. Послідовники ліберальних підходів в економіці вважають, що менше регулювання сприяє меншій корупції. Однак українські реформи ще не відповідають цим стандартам, що підтверджується зростанням кількості випадків рейдерства та викриття фактів корупції.

Україна типово стикається з проблемами розподілу влади. Потреба переглянути модель економічного розвитку вимагає збільшити частку високотехнологічних галузей і зменшити виробництво товарів з низькою доданою вартістю, таких як зерно чи необроблена деревина. Відсутність вітчизняного виробництва сучасного обладнання змушує українські підприємства купувати його за кордоном, що створює додаткові проблеми з платіжним балансом та може призводити до девальвації національної валюти [1]. Реформи, зокрема введення ринку землі, є також ключовими для розвитку країни. Мораторій на продаж землі сільгосп підприємств не дав змоги залучити великі інвестиції в аграрний сектор, призвів до виснаження земель та неефективного використання ними [3].

У рамковій угоді на галузевому рівні щодо вступу України до ЄС, особлива увага буде приділена сільському господарству, оскільки Україна стає конкурентоспроможною для країн Євросоюзу в цій сфері. Все ж зустрічаються

складнощі в українсько-польських відносинах, які не завжди є конкурентними. У листопаді 2023 року польські перевізники заблокували українсько-польський кордон, що призвело до серйозних економічних втрат для обох країн. Така міжнародна політика є суперечливою, оскільки одночасно спостерігаються як тенденції до лібералізації, так і до протекціонізму.

Україна намагається інтегруватись у європейські структури, що створює нові можливості для відновлення країни. Однак, її готовність до вступу до ЄС частково ставиться під сумнів. Українська економіка має свої сильні сфери, але також зазнає важкопереборних викликів. Наразі найважливішим є стабільна робота над покращеннями.

Література:

1. Тушинська Л. М. Сучасний стан та перспективи розвитку економічної безпеки України в інтеграційних процесах. Економіка України в умовах євроінтеграції: виклики та перспективи розвитку : Матеріали I Всеукр. науково-практ. конф., м. Умань, 19 квіт. 2018 р. Умань, 2018. С. 30–32.

2. Шиманська О. В., Булах І. І. Інтеграція України в ЄС: переваги і недоліки. Економіка України в умовах євроінтеграції: виклики та перспективи розвитку : Матеріали I Всеукр. науково-практ. конф., м. Умань, 19 квіт. 2018 р. Умань, 2018. С. 10–12.

3. Шинкар В. А., Теплова Л. І. Економічна трансформація України в умовах реалізації статусу кандидата на членство в Євросоюзі. Економіка та суспільство. 2023. № 56.

4. Україна на шляху до ЄС: реалії і перспективи. Журнал «Національна безпека та оборона» № 1-2 (187-188), 2022. 132 с.